

ПРИРОДА – НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ

Синій Вир

Регіональний еколого-освітній часопис

Озеро Синевир - водно-болотне угіддя міжнародного значення (Рамсарська конвенція)

Озеро Синевир - одне із семи природних чудес України

Газету засновано 21 березня 2001 року

Травень 2025 р.

№ 5 (373)

НПП «СИНЕВИР» ПРИЙНЯВ ДЕЛЕГАЦІЮ З ЛИТВИ

НПП "Синевир" став місцем зустрічі міжнародного значення — з триденним робочим візитом його відвідала делегація з Литви, до складу якої увійшли директор

охоронними територіями, виявили глибоку зацікавленість у роботі одного з найбільших та наймальовничіших національних парків України. Програма візиту г

стикається природоохоронна галузь у Карпатському регіоні.

У відповідь литовські колеги поділилися власним досвідом у розвитку екологічного туризму, інтеграції місцевих громад у природоохоронні процеси, застосуванні новітніх технологій для моніторингу стану природи, а також інших методах природоохоронної діяльності. Особливий акцент було зроблено на важливості просвітницької роботи з населенням та міжвідомчої взаємодії. Директор литовського парку поділився досвідом створення ефективних моделей фінансування природоохоронних програм та залучення міжнародних грантів.

«Ми високо цінуємо можливість такого прямого спілкування з нашими литовськими колегами.

директор Національного природного парку "Синевир" Микола Дербак..

У своєму виступі директор НПП «Залісся» Тарас Когут також зосередив увагу присутніх на тому, що саме такі міжнародні партнерські стосунки та обмін знаннями допоможуть нам вдосконалити наші природоохоронні практики та зробити їх ще більш ефективними».

Усі сторони висловили готовність до подальших спільних проєктів, навчальних обмінів та налагодження мережі взаємної підтримки між природоохоронними установами України та Литви.

Національний природний парк "Синевир" висловлює щирі вдячність литовській делегації

Дзукійського національного парку і заповідника ЧЯПКАЛЯЙ Еймутіс Гуделевічус, фахівці підпорядкованих йому структурних підрозділів, що займаються охороною природи — начальник відділу охорони ландшафтів, екологи, ренджер та спеціаліст з питань культурної спадщини, а також директор Національного природного парку «Залісся» - Тарас Когут. Цей візит став важливою платформою для обміну досвідом, ідей та кращих практик між українськими й литовськими природоохоронцями.

Литовські партнери, які мають значні досягнення у сфері сталого управління природо-

була насиченою та змістовною. Українські фахівці представили презентації щодо екосистемного різноманіття парку, заходів з охорони флори і фауни, а також обговорили актуальні виклики, з якими стикається природоохоронна галузь у нашому регіоні.

Візит надав чудову можливість для обміну досвідом та ідеями між українськими та литовськими природоохоронцями. Українські фахівці з Національного природного парку "Синевир" та НПП «Залісся» презентували багате екосистемне різноманіття парків, розповіли про заходи з охорони флори та фауни, а також обговорили виклики, з якими

Іхній досвід є безцінним для нас, адже ми стикаємося зі схожими викликами у збереженні унікальної природи» — зазначив

за плідний діалог та обмін досвідом.

Марина ПЕЧКАН,
фахівчиня відділу ЕОР

СВЯТО ОСТАНЬОГО ДЗВОНІКА ПРИКРАСИВ ВІЗИТ ДИРЕКТОРА НПП «СИНЕВИР»

30 травня у Колочавському закладі загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів №1 відбулося урочисте святкування останнього дзвоника. Цей день став особливим не лише для випускників, які прощалися зі шкільною партою, а й для всієї шкільної родини — завдяки приємному візиту поважного гостя.

На свято завітав директор Національного природного парку «Синевир» — Микола Дербак, який відомий своєю активною позицією та турботою про рідний край. Микола Юрійович щиро привітав випускників зі знаковою подією — завершенням важливого

етапу в їхньому житті, побажавши їм світлого майбутнього, натхнення та успішного досягнення мрій. Нагородив вчителів подяками та грамотами за тісну співпрацю, що стало приємним визнанням їхньої плідної праці та внеску в екологічну освіту. Також передав навчальному закладу цінні подарунки — телескоп, монітор і пізнавальні матеріали. Це сучасне обладнання та природничі посібники стануть у пригоді під час вивчення екології та природознавства, збагачуючи освітній процес новими знаннями про унікальну природу рідного краю.

У рамках візиту директор також поспілкувався з директором закладу Михайлом Києм і його педагогічним колективом, де обговорили можливості участі учнів у природоохоронних заходах. Свято пройшло в піднесений, зворушливий атмосфері. Візит Миколи Юрійовича став свідченням тісного зв'язку між найкращим освітнім закладом Терещківської долини та природоохоронною установою, а також важливим кроком у напрямі формування екологічно свідомого молодого покоління.

власкор.

ПРЕДСТАВНИКИ МІНДОВКІЛЛЯ З ОФІЦІЙНИМ ВІЗИТОМ ПЕРЕБУВАЛИ У БРАТИСЛАВІ

Представники Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України взяли участь у засіданнях Карпатської конвенції у Братиславі (Словаччина). Директор департаменту природно-заповідного фонду Міндовкілля Едгар Токар та директори українських карпатських національних природних парків – Микола Дербак (НПП «Синевир»), Ярослав Шукаль (Ужанський НПП) та заступник директора Карпатського біосферного заповідника Федір Гамор перебували там на запрошення Програми ООН з навколишнього середовища (UNEP/ЮНЕП) – Секретаріату Карпатської Конвенції та голови Віденського Офісу ООН з навколишнього середовища Гаральда Егерера.

Основною подією стала 10-та зустріч Робочої групи Карпатської конвенції зі сталого управління лісами, що відбулася 28-29 квітня в Науково-дослідному інституті водних ресурсів. Учасники, серед яких були представники урядів України, Польщі, Угорщини, Румунії, Словаччини, Сербії та Чехії, обговорили найкращі практики ведення лісового господарства в Карпатському регіоні та шляхи реалізації природоохоронних заходів у карпатських лісах. Особливу увагу було приділено можливостям підтримки українських Карпат через міжнародні програми,

зокрема Carpathian LIFE SNaP.

Під час засідання робочої групи Карпатської конвенції зі сталого управління лісами, директор департаменту природно-заповідного фонду Міндовкілля Едгар Токар акцентував увагу на ключовій ролі міжнародної співпраці у підтримці екологічної стійкості українських Карпат. Він детально зупинився на можливостях, які відкривають міжнародні програми та проекти для реалізації природоохоронних заходів у цьому унікальному регіоні. Особливий інтерес викликала програма Carpathian LIFE SNaP, спрямована на комплексне збереження цінних природних територій та сталий розвиток карпатських громад. Едгар Токар підкреслив важливість залучення

фінансової та експертної допомоги в рамках подібних ініціатив для ефективного управління лісовими ресурсами, збереження біорізноманіття та підтримки екосистемних послуг у Карпатах. Він також висловив сподівання на подальшу активізацію міжнародної співпраці у цьому напрямку.

На засіданні розглядалася також потенційна можливість головування України в Карпатській конвенції протягом 2026-2029 років та готовність країни очолити офіційні й експертні зустрічі Конвенції, ініціювати впровадження її положень.

Крім того, 29 квітня відбулася робоча зустріч української делегації в Міністерстві навколишнього середовища

Словацької Республіки з державним секретарем Штефаном Куффою та генеральним директором відділу охорони природи та ландшафту Камілем Кишелею. Українська сторона ознайомилася з досвідом словацьких колег у сфері охорони та збереження природнозаповідного фонду, реалізації грантових проєктів, рекреаційних заходів та відновлення лісів. Обговорювалися перспективи спільної участі України та Словаччини у програмах транскордонного співробітництва та можливості обміну досвідом між національними природними парками обох країн.

З доповідями щодо стану лісового господарства в Україні виступили представники України. Вони презентували діяльність установ та їх вагомий внесок у збереження природних екосистем Карпат, створення екологічної мережі та розвиток заповідної справи в Україні. Наголосили на ключовій ролі природних парків та заповідників у започаткуванні ідеї створення Карпатської конвенції.

Участь представників Міндовкілля у засіданнях Карпатської конвенції та зустрічах зі словацькими колегами є важливим кроком у зміцненні міжнародної співпраці у сфері охорони довкілля та підтверджує активну позицію України у реалізації природоохоронних ініціатив на регіональному рівні.

Василь РОСАДА,
заступник директора

У НПП «СИНЕВИР» ПРОЙШЛА АТЕСТАЦІЯ

У Національному природному парку "Синевир" впродовж цього тижня з посадовими особами та інспекторами усіх науково-дослідних природо-охоронних відділень (ПНДВ) парку проходили навчання та іспити з перевірки знань з питань охорони праці.

Екзаменування працівників проводив провідний інженер з охорони праці та техніки безпеки Національного природного парку "Синевир" Іван Хила. Ця атестація є невід'ємною частиною системи управління охороною праці в установі, що забезпечує високий рівень обізнаності та відповідальності серед персоналу, особливо серед

тих, хто безпосередньо залучений до роботи в лісі та нагляду за дотриманням природоохоронного законодавства.

Таке спеціальне навчання з питань охорони праці та перевірку знань проходять співробітники парку певних професій, які виконують або можливо причетні до виконання в процесі своєї діяльності до робіт підвищеної небезпеки, а також там, де є потреба у професійному доборі.

Іспит охоплював широкий спектр питань, включаючи законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці, правила безпечної експлуатації технічного обладнання, вимоги до протипожежних інструктажів,

надання першої домедичної допомоги, а також дії у надзвичайних ситуаціях та ін.

Особлива увага приділялася специфіці роботи в умовах національного природного парку, яка включає перебування в лісових масивах, роботу на пересіченій місцевості та взаємодію з дикою природою.

"Дотримання вимог охорони праці – це не просто формальність, а життєво важлива необхідність, особливо для інспекторів, які щодня стикаються з різноманітними ризиками під час виконання своїх обов'язків", – зазначив Іван Хила.

У результаті проведеного

екзаменування, Іван Іванович відмітив, що рівень підготовки та знань наших інспекторів, їхнє розуміння важливості безпеки, відповідає вимогам нормативно-правових актів з охорони праці, додержання яких входить до їх функціональних обов'язків.

Успішне проходження іспиту інспекторами ПНДВ та посадовими особами Національного природного парку "Синевир" свідчить про відповідну кваліфікацію персоналу та серйозне ставлення адміністрації парку до питань охорони праці.

Марина ПЕЧКАН,
фахівчиня відділу ЕОР

ДИКЕ ОЗЕРО (ОЗІРЦЕ) ЗУСТРІЧАЄ О НОВЛЕНИМ ВИГЛЯДОМ

Для всіх поціновувачів мальовничої природи НПП «Синевир», будемо інформувати про завершення комплексу робіт з облаштування туристичної локації навколо чарівного Дикого озера, відомого також як Озірце. Завдяки наполегливій праці інспекторів Синевирського природнонауково дослідного відділення, унікальний природний об'єкт отримав нове обличчя та став ще більш привабливим і комфортним для відвідувачів.

Дике озеро, розташоване на північному схилі гори Пішконя, на висоті тисячу метрів над рівнем моря, його площа займає 0,9 га. Озірце здавна вабило своєю первозданною красою та загадковістю. Проте, з часом виникла нагальна потреба у впорядкуванні прилеглої території для збереження екосистеми та забезпечення зручностей для туристів. І ось, нарешті, мрія стала реальністю!

У рамках запланованих заходів із благоустрою, виконано цілий ряд важливих робіт. Одним з ключових об'єктів стала нова затишна бесідка, яка гармонійно вписалася в навколишній ландшафт. Тепер гості зможуть насолоджуватися тишею та неймовірними краєвидами озера за будь-якої погоди.

огляду водної гладі. Саме тому було збудовано новий оглядовий майданчик, з якого відкривається панорамний вид на кришталеву чисту воду Озірця та навколишні ліси. Це ідеальне місце для фотосесій та спокійного споглядання природи.

Важливим етапом робіт стало облаштування дерев'яного настилу загальною довжиною 90 метрів у заболочених місцях навколо озера. Це рішення не лише забезпечило зручний та безпечний прохід для туристів, але й допомогло зберегти унікальну флору та фауну прибережної зони, мінімізувавши вплив людини на екосистему.

Окрім згаданих об'єктів, було проведено й інші роботи з благоустрою території - облаштовано екологічну стежку, проведено очищення території від сміття та сухоостою, передбачено встановлення інформаційних стендів з цікавими фактами про озеро та його мешканців тощо.

Завершення робіт з облаштування туристичної локації навколо Дикого озера – це важливий крок у розвитку екологічного туризму в парку. Оновлена інфраструктура дозволить насолодитися красою цього унікального природного об'єкту, не завдаючи шкоди його екосистемі.

Особливу увагу приділено створенню комфортних умов для

Марина ПЕЧКАН,
фахівчиня відділу ЕОР

ВИШИВАНКА ЄДНАЄ

Колектив Національного природного парку «Синевир» одноставно відзначив День вишиванки. Цього року свято національного одягу набуло особливого колориту, адже кожен співробітник, наче яскрава квітка на полотні, долучився до створення неповторної атмосфери патріотизму та єдності.

З самого ранку територія та робочі кабінети установи замайоріли різнобарвними візерунками. Дирекція та працівники адміністрації - наукового відділу, бухгалтерії, рекреації, служби державної охорони, екоосвіти прийшли на роботу, одягнені у свої найкращі вишиванки. Сорочки з тонкою ручною вишивкою, старовинні полотна вишивки, сучасні інтерпретації традиційного орнаменту несуть в собі кодований смисл і розповідають про свою унікальну історію, передану майстерними

"Синевир" Миколи Дербака, який наголосив на важливість збереження національних традицій та культурної спадщини. Він відзначив, що вишиванка є не просто одягом, а символом нескореного духу українського народу, його багатовікової історії та незламної волі.

Кульмінацією дня стали захопиви розповіді фахівчинь відділу екоосвітньої роботи про барвисті вишиванки, що виглядали особливо яскраво та урочисто. Фахівчині з натхнення ділилися знаннями про значення кожного візерунка, їхні мотиви та композиції, які символізують єдність та згуртованість нації, несучи в собі глибокий зміст невичерпної сили та неминущої краси українського народу.

Завершилася зустріч жвавим обговоренням, під час якого всі присутні мали змогу не лише роздивитися вишиванки зблизька, а

руками попередніх поколінь.

Розпочався день із теплого привітання директора Національного природного парку

й поставити запитання щодо їхнього походження та символіки.

Світлана ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу ЕОР

ВІДКРИЙ ДЛЯ СЕБЕ ОЗЕРО СИНЕВИР ПО-НОВОМУ – З АУДІОГІДОМ!

Гарна новина для всіх, хто планує мандрівку до НПП «Синевир». Тепер відвідування туристичних локацій парку стане ще цікавішим та пізнавальним. Щоб по-справжньому відчути дух верховинського краю, зануритися в його історію та легенди, дізнатися про унікальну флору і фауну, варто відкрити для себе Синевир по-новому – з аудіогідом!

Для зручності відвідувачів створено україномовний аудіогід. Все, що вам потрібно – це смартфон. Аудіогід відкривається привітальною фразою, а далі ви почуєте захопливу розповідь у супроводі атмосферної фонові музики. Прогулянки по туристичних локаціях парку перетворюються на справжнє подорож у часі та просторі.

Наприклад, з розповідями про

походження озера Синевир, його природні особливості, культурні пам'ятки та місцеві легенди.

Тож, якщо ви плануєте поїздку до Синевира, не пропустіть нагоду відкрити його для себе по-новому – з аудіогідом. Це подарує вам незабутні враження, збагатить знаннями та дозволить зануритися в атмосферу дикої природи на повну!

Скануй QR код - пізнавай
о. Синевир!

Юлія ШЕТЕЛЯ,
провідний інженер

«Синій Вир»

Еколого-освітній часопис
Засновник і видавець громадське
об'єднання «Товариство «Синій Вир».
Свідоцтво про державну реєстрацію
Серії ЗТ №214
РЕДАКТОР
МИКОЛА ДЕРБАК
Комп'ютерна верстка та дизайн
Марина Печкан, Світлана Гречин
Газету набрано і зверстано у
видавничому центрі НПП «Синевир»

Адреса:

с. Синевир, 1626, Хустський р-н.,
Закарпатська обл., 90041
e-mail: prp-synevir@ukr.net
www.prp-synevir.net.ua

За точність наведених фактів відповідаль-
ність несуть автори матеріалів.
Листування з читачами – тільки на сторін-
ках газети.
Тираж 100 прим.
Зам.

Номер віддруковано в НПП «Синевир»

ЛІНІЯ АРПАДА В ОБІЙМАХ СИНЕВИРСЬКИХ ГІР

‘Екологічна стежка “Лінія Арпада” в Національному природному парку “Синевир” – це унікальне місце, де історія зустрічається з природою, створюючи неповторну атмосферу. Мандруючи цим маршрутом, кожен може відчувати подих минулого, помилуватися красою карпатських пейзажів та усвідомити важливість збереження як історичної, так і природної спадщини цього чарівного куточку України. Запрошуємо вас вирушити в цю захопливу подорож та на власні очі побачити мовчазних свідків минулої епохи, які мирно спочивають в обіймах вікових лісів.

Для тих, хто планує відвідати екологічну стежку “Лінія Арпада” в Національному природному

парку “Синевир” надаємо інформацію про те, де вона знаходиться. Дістатися до початку маршруту можна автомобільним транспортом (урочище «Остріки», неподалік центральної адмінбудівлі Національного природного парку «Синевир» у напрямку до села Синевирська Поляна.

Стежка має маркування, її протяжність становить півтора кілометра і має середній рівень складності. За бажанням можна замовити в парку екскурсію з гідом, який розповість про історію Лінії Арпада та особливості місцевої природи.

Світлана ГРЕЧИН,
фахівчиня відділу ЕОР

З ЮВІЛЕЄМ!

Вітаємо з 65 – річним ювілеєм
Печкан Любов Іванівну,
провідного бухгалтера.

Нехай кожен день
наповнюється радістю, благопо-
луччям, душевним теплом та
Божим благословенням.

Вітаємо з 65 – річним ювілеєм
Цімбота Василю Василювну,
підсобного працівника;

Хай доля дарує вам здійснення
найпрекрасніших мрій та споді-
вань, тільки приємні щоденні
турботи.

Вітаємо з 50 – річним ювілеєм
Павлюка Василя Юрійовича,
начальника Квасовецького ПНДВ.

Зичимо міцного здоров'я,
радості, щастя й добробуту,
життєвих сонячних днів і
довголіття.

Вітаємо з 45 – річним ювілеєм
Нірода Тетяну Михайлівну,
наукового співробітника;

Бажаємо вам доброго здоров'я,
миру, добра, сонячних буднів та
поваги від рідних і близьких.

Славну дату 45 – річчя святкує
Стець Іван Федорович,
фахівець ВР.

Бажаємо міцного здоров'я,
добра та злагоди, сімейного
затишку та подальших трудових
звершень.

Вітаємо з 35 - річчям
Нірода Віру Юріївну,
екскурсовода РЦБВ;

Нехай щодень здійснюються
найзаповітніші мрії, а душу
завжди зігріває радість від
яскравих моментів і позитивних
вражень.

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ!

Шишигу Василя Вікторовича,
заступника директора - головного
природознавця.

Нехай доля шле вам добро і щастя,
міцне здоров'я та достаток, а віра,
надія та любов будуть вірними
супутниками на вашому життєвому
шляху.

Рошинця Василя Васильовича,
начальника Колочавського ПНДВ;

Бугину Василя Степановича,
заступника начальника господа-
рського відділу;

Бобика Івана Михайловича,
інспектора І к. Остріцького ПНДВ;

Бобик Тетяну Миколаївну,
техніка наукового відділу;

Біланіна Степана Івановича,
робітника;

Куруца Юрія Івановича,
інспектора І к. Остріцького ПНДВ;

Макара Василя Йосиповича,
інспектора І к. Квасовецького
ПНДВ.

Маханця Юрія Васильовича,
інспектора ОПЗФ Квасовецького
ПНДВ;

**Тільняка Андрія Костянтинови-
ча**, інспектора І к. Синевирського
ПНДВ;

Шетелю Юрія Йосиповича,
інспектора І к. Колочавського
ПНДВ.

Колька Наталію Степанівну,
фахівця з рекреації Синевирського
ПНДВ;

Цімботу Михайла Івановича,
інспектора І к. Остріцького ПНДВ;

Кериту Юрія Васильовича,
інспектора І к. Квасовецького
ПНДВ;

Стеця Івана Васильовича, водія;
Попович Валентину Ільківну,
техніка;

Ярему Федора Миколайовича,
інспектора І к. Чорноріцького
ПНДВ;

З повагою і щирими
побажаннями колектив
НПП «Синевир»

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ БДЖІЛ

Щороку 20 травня відзначають
Всесвітній день бджіл – свято,
встановлене ООН у 2017 році за
ініціативою Словенії. Цю дату обрали
на честь Антона Янші, словенського
бджоляра XVIII століття, якого
вважають засновником сучасного
бджільництва.

Бджоли – маленькі комахи, які несуть
людству величезну користь і в той же
час мають потребу в захисті і турботі.

В Національному природному
парку «Синевир» активно
ведеться наукова робота по
вивченню та збереженню
карпатських бджіл. За останні
роки на території парку було
створено декілька високогірних
пунктів контролювання
парування в урочищах
«Кантина» та «Розтока» для
отримання чистопородних

Більшість основних сільсько-
господарських продовольчих культур
потребує бджіл та інших
запильників.

Бджоли грають важливу роль в
харчуванні людини – запилюють
більшу частину плодоовочевих
культур і сприяють збереженню
біорізноманіття у природі.

Однак, вчені спостерігають в
різних регіонах світу тенденцію
скорочення популяції бджіл. Серед
основних причин вимирання бджіл
– монокультури і використання
пестицидів у сільському
господарстві.

Всесвітній день бджіл – це не
лише свято, а й можливість
підвищити обізнаність про захист
бджіл. У цей день проводять освітні
заходи, фестивалі, виставки, лекції
та практичні заняття з бджіль-
ництва. У багатьох країнах,
включаючи Україну, бджоляри
діляться досвідом, розповідають
про важливість бджіл і
популяризують екологічно дружні
практики.

маток породи «Карпатка» з
подальшим їх інтегруванням на
місцевих пасіках. Такі методи
сприяють покращенню чисто-
породності карпатських бджіл у
цілому регіоні.

Ми всі можемо долучитися до
збереження бджіл, навіть у своїх
садах, на балконах чи підві-
коннях. Під час щорічного
відзначення Всесвітнього дня
бджіл важливо згадувати не
лише про їхню роль у природі, а
й про ті труднощі з якими вони
стикаються через зміни клімату,
знищення середовища
проживання та пестициди. Від
нашого ставлення до них
залежить не лише їхнє, а й наше
майбутнє.

Тож, Національний прородний
парк «Синевир» вітає всіх зі
святом, а пасічникам і
бджолярам бажає успіхів у їх
нелегкій справі але дуже
потрібній!

Василь БЕЦА,
старший науковий співробітник